

Leonardo
een talentrijke school

LeoZine 94

Algemeen

- OP 15 JUNI STAAT EEN SCHAAKONTMOETING Leonardo Hulst en Terneuzen in de planning 's Ochtens. Locatie Terneuzen.
Voor het vervoer van Hulst naar Terneuzen worden 4 rijders gezocht. U kunt dit bij de leerkracht aangeven, mocht u kunnen rijden.
- De afsluiting van het project "recht , macht en samenleving" vindt plaats in de week van 29 mei t/m 1 juni. U bent van harte welkom om na school met uw kind te bekijken in de klas, waaraan ze hebben gewerkt.
- Let op: de kijkdagen zijn op dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag.
- **In de OS deze keer:**
Er zijn veel redenen waarom kinderen brutaal zijn of zich onbeleefd en respectloos gedragen:
Soms testen kinderen gewoon hun macht uit, zeker als (pré-)tiener.

TIP:

Bezoek ook onze website voor meer informatie en foto's:
www.leonardoovl.nl/terneuzen

Inhoud

Algemeen	1
Tip	1
<i>MIDDENBOUW</i>	
Project recht, macht, samenleving	2
<i>BOVENBOUW</i>	
Project recht, macht, samenleving	3
<i>OS</i>	
Hoe te reageren op brutaal en respectloos gedrag	4-5-6

Colofon

Dit is een uitgave van
Leonardo-onderwijs Terneuzen
OBS De Meerpaal
Sloelaan 41
4535 ED Terneuzen
Tel. 0115 696 768
Directeur: Huub Mangnus
Coördinator: Magda Heitzman
Email: magdaheitzman@ogperspecto.nl
Website: Leonardo.Terneuzen

Eindredactie: Jurgen Segers

Project: Macht, recht en samenleving.

Vier weken geleden zijn we gestart met een nieuw project: Macht, recht en samenleving. In de vorige leezine heeft u kunnen lezen wat de introductie van dit project was. Afgelopen weken hebben de kinderen niet stil gezeten.

Week 2 Functies van recht : We hebben een les filosofie gedaan over wetten. We nagedacht over de volgende vragen: Wat is een wet?, Waarom zijn er wetten?, Waarom zijn er straffen? , Wat zou er gebeuren als er geen wetten/ straffen zouden zijn?

Naar aanleiding van ons filosofie gesprek hebben we het verschil tussen normen en waarden proberen weergeven op een A4. Dit was best lastig, maar erg leerzaam.

Ook hebben we deze week de functie van een rechter besproken. De kinderen hebben aan de hand van een vragenlijst een miniwerkstuk gemaakt over de rechter.

De volgende woordenschat woorden zijn aan bod gekomen: Onafhankelijk, onpartijdig, wetten, wetboek, vrouwe justitia, normen, waarden.

Week 3 Parlement en regering, politieke partijen: Deze week was het de week van de gemeenteverkiezingen. We hebben een klokhuis aflevering gekeken over democratie en besproken wat democratie nou eigenlijk is. Ze hebben een tabel ingevuld. Gr 3-4 in tweetalen en groep 5 individueel. In de tabel kwamen de volgende gegevens: De naam van politieke partij, het logo van die partij, de slogan , en de politiek leider, vervolgens zijn ze in tweetallen een presentatie gaan maken over een politieke partij deze mogen ze dan presenteren aan de rest van de groep.

Week 4 Boom van het recht en grondwet: De kinderen hebben een boom gemaakt op de deur van de klas. Hieraan hebben we blaadjes gemaakt met allerlei rechten; met welke rechten kom jij zelf in aanraking, met welke wetten kom jij zelf in aanraking. De kinderen hebben een opstel geschreven: "als ik de baas zou zijn van dit land".

Week 5 Rechtstaat Trias Politaca: De kinderen hebben een ganzenbord gemaakt met regels en afspraken. Ze weten wat het verschil is tussen en dictatuur en een democratie. Ook hebben we rondom vrouwe justitia gewerkt; getekend en uitgezocht waar al de symbolen voor staan.

Week 6 Dictatuur: Vanwege de vakantie en vrije dagen, komt dit onderwerp nog aan bod.

Project: Macht, recht en samenleving.

We zijn de afgelopen weken druk bezig geweest met allerlei opdrachten die in relatie staan met Macht, recht en samenleving.

Als basis hebben we het boek "De Zweetvoetenman" gebruikt, een leuk en informatief boek over recht en alles wat daar bij komt kijken. Mag je je eigen fiets terugstelen? Wanneer mag je iemand een knal verkopen? Waarom bemoeit de overheid zich met hagelslag? En mag je liegen tegen de rechter?

De verhalen zijn geïllustreerd met cartooneske tekeningen en infographics. Vier uitklappagina's geven extra informatie over de gang van zaken in het recht, hoe het eraan toegaat in de rechtszaal en hoe een wet wordt gemaakt. Dit boek laat zien dat het recht overal is, en van iedereen.

In week één hebben de kinderen zich georiënteerd op 'wat is een samenleving' en van welke samenlevingen maak ik eigenlijk deel uit? Ook zijn we de geschiedenis ingedoken en hebben een aantal oude beschavingen bekeken. Waren er toen ook al regels en afspraken? Is het nodig dat iemand de leiding heeft? Waarom leven wij in groepen? Ook hebben ze een klei tablet met eigen naam in spijkerschrift gemaakt. In deze eerste week is ook de doorlopende stelopdracht besproken: Beschrijf je eigen droomland (denk aan regels, vlag, naam, nationaal gerecht enzovoort.)

In week twee hebben we ons verdiept in de "Functies van Recht.. Vragen die besproken zijn, waren o.a. Waarom zijn er wetten? Wat zijn normen en waarden?

Wat vinden we goed of fout? Denk aan normen, waarden religies.

We hebben geleerd dat wetten voortkomen uit waarden en normen. Aan de hand van deze les hebben de kinderen een *normen en waarden poster* gemaakt, waarbij ze steeds met een bepaalde kleur een waarde moesten opschrijven en daarbij een norm moesten bedenken. Ook hebben de kinderen een tekening gemaakt van Vrouwe Justitia, wie was zij en waar stond ze voor?

In de week van de gemeenteraadsverkiezingen zijn we, door middel van filmpjes en opzoekwerk, een stukje de politiek in gedoken met als 'grote finale' ons debat! In tweetallen hebben de kinderen zich verdiept in een partij en hun programma. Vanuit deze denkbeelden en ideeën zijn zij vervolgens het debat ingegaan. Heel knap gedaan. Het waren niet allemaal makkelijke onderwerpen maar iedereen heeft zeer overtuigend zijn (partij) standpunt verdedigd.

Projectweek vier ging over "Boom van het recht en de grondwet". We hebben in deze week gesproken over wetten en rechten en over Wat is publiekrecht en wat is privaatrecht? Wat is de grondwet en kan de grondwet veranderd worden? We hebben aan de hand van een zoekplaat een aantal grondrechten besproken en tijdens de gymles het spel In de grondwet staat.....gespeeld.

We hebben de afgelopen periode een aantal korte weekjes gehad en een lekkere lange vakantie. Ook is tussendoor nog aan de citotoetsen gewerkt. Hierdoor zijn we nog volop bezig met ons project. Het onderwerp is erg interessant en we hopen jullie dan ook binnenkort te kunnen uitnodigen om eens een kijkje te komen nemen..., ondertussen werken wij nog even verder!

Hoe te reageren op brutaal en respectloos gedrag?

(bron: Marieke van der Zee)

Doel: Doorbreken van machtsstrijd of vicieuze cirkel van elkaar kwetsen.

Achtergrond informatie:

Er zijn veel redenen waarom kinderen brutaal zijn of zich onbeleefd en respectloos gedragen:

Soms testen kinderen gewoon hun macht uit, zeker als (pré-)tiener.

Soms komt het brutale gedrag voort uit het gevoel dat ze zelf niet met respect behandeld worden; bijvoorbeeld door ouders/leerkrachten die commanderen.

Het kan zijn dat ze een rotgevoel of baaldag afreageren.

Maar ook dat ze niet hebben geleerd hoe respectvolle communicatie eruit ziet. Op tv zien ze bijvoorbeeld vaak iets heel anders....

Ik word vaak gevraagd of brutaal zijn bij hoogbegaafdheid hoort. Dat is niet zo. Maar hoogbegaafde kinderen zijn vaak wel kinderen met een sterke eigen wil en een grote behoefte aan autonomie, ze ervaren vaak sterke emoties en kunnen zich in een niet passende omgeving flink ontmoedigd voelen. Deze punten kunnen ertoe bijdragen dat ze zich niet gehoord of gewaardeerd voelen en dat kan dan vervolgens uitmonden in brutaal zijn.

Wat de reden van het brutale gedrag ook is, we leren het kinderen niet af door zelf respectloos te reageren. Door hen streng toe te spreken, privileges in te trekken, enzovoort, geef je hen precies het voorbeeld van het gedrag dat je hen wilt afleren.

Respect leren ze daarentegen door zelf te ervaren dat er respectvol met hen wordt omgegaan ook in moeilijke situaties.

Hieronder volgt een aantal voorbeelden van hoe dat er uit zou kunnen zien. Het gaat niet zozeer om de letterlijke woorden; kies vooral de woorden die bij jou en je kinderen passen.

Het gaat om het principe van verbinding, contact maken, het kind willen begrijpen, zelf duidelijk zijn over je gevoelens en wensen en het zoeken naar mogelijkheden.

Werkwijze:

1. Zeg op vriendelijke, kalme toon:
"Als ik eerder op deze manier tegen jou heb gepraat dan spijt me dat. Ik wil je niet kwetsen en ik wil niet door jou gekwetst worden. Kunnen we opnieuw beginnen?"
2. Tel tot 10 of kies een andere vorm van positieve time-out om tot rust te komen. Voorkom dat je terugsnauwt ("Ben je helemaal gek geworden? Zo praat je niet tegen mij")
3. Zie het brutale gedrag als signaal (het zou kunnen betekenen dat er iets mis is) en ga ermee aan de slag nadat jullie allebei tot rust zijn gekomen. Onderzoek of er situaties zijn waarover jullie in een machtsstrijd verwickeld zijn.
4. Richt je op de gevoelens i.p.v. op het respectloze gedrag. Zeg iets in de trant van: "Het is me duidelijk dat je ergens heel erg boos/overstuur over bent. Het kwetst me als je op deze manier tegen me praat. Laten we even tot rust komen en verder praten als we ons straks beter voelen. Ik zou graag horen waar je zo boos/overstuur over bent."
5. Gebruik geen negatieve consequenties om controle te krijgen. Als jullie zijn gekalmeerd kunnen jullie aan een respectvolle oplossing werken die voor jullie allebei goed is.
6. Deel je gevoelens:
"het raakt me als je zo tegen me praat. Ik wil straks graag met je praten over andere manieren waarop je me kunt vertellen wat je wilt of hoe je je voelt" of
"oei, ik vraag me af of ik iets heb gezegd wat jou kwetst, want dit kwetst mij wel."
7. Reageer niet op eisen. Richt je op wat je zelf gaat doen i.p.v. op wat je wilt dat je kind wel of niet doet. Houd je eigen gedrag onder controle in plaats van controle te willen hebben over zijn/haar gedrag. Verlaat de kamer zonder een woord te zeggen. Ga een blokje om of neem een douche als je kind achter je aan komt.
Als je gekalmeerd bent vraag je "Ben jij zover om er over te praten?"
Het werkt het beste als je vooraf aangeeft wat je zult doen. "Als jij me afsnauwt/brutaal bent/ ... ga ik de kamer uit tot we beiden gekalmeerd zijn en we weer op een liefdevolle manier en met respect kunnen communiceren ."
8. Gebruik humor. Stel je kind zegt: "Ruim zelf die kleren maar op als je dat zo belangrijk vindt, jij bent de moeder!!!" Reageer met humor: "Ik heb je vast niet goed verstaan, je bedoelde zeker : `mam, wil je alsjeblieft mijn kleren opruimen want ik ben nu even te lui om het zelf te doen'."
9. Als je zelf niet al te overstuur bent, probeer eens wat er gebeurt als je je kind een knuffel geeft. Soms zijn kinderen op dat moment nog niet toe aan een knuffel maar een knuffel kan soms ook de sfeer doen omslaan voor jullie allebei.

Problemen voorkomen.

Wees bereid te onderzoeken of jij zelf misschien het verkeerde voorbeeld geeft. Vecht je terug? Ga je de strijd aan? Ben je misschien te eisend of juist te toegeeflijk? Leer in dat geval andere manieren dan 'commanderen' of laten gaan. Creëer in plaats daarvan gezonde gewoontes/routines tijdens gezinsoverleg. (hierover meer in andere blogs)

Laat je kind weten hoeveel je van hem/haar houdt en dat je graag samen wilt werken aan een respectvollere manier van communiceren. Neem verantwoordelijkheid voor je eigen aandeel en zoek samen naar oplossingen. Bied je excuses aan als je zelf respectloos bent geweest. "Ik zie nu dat het respectloos van me was om op die manier te eisen dat je je kleren in de was zou doen. Hoe kan ik van jou vragen respectvol te zijn als ik het zelf niet ben. Ik ga oefenen om zelf respectvol te blijven. Ik kan jou niet dwingen om respectvol te zijn maar zou het fijn vinden als je met me mee wilt oefenen."

Plan structureel gezinsoverleg zodat de gezinsleden (vanaf 4 jaar) kunnen oefenen met respectvolle manieren van communiceren en samen te zoeken naar oplossingen.

Valkuilen en tips:

Op deze manier leren kinderen dat hun ouders verantwoordelijkheid nemen voor hun aandeel in de interactie. Ze kunnen leren dat brutaal zijn niet effectief is en dat ze kunnen herkansen om respectvolle communicatie te ontwikkelen.

Veel ouders grijpen naar negatieve consequenties in situaties waarin kinderen brutaal zijn omdat ze vinden dat hun kinderen te ver gaan en echt moeten leren zich te gedragen. Het effect is het tegenovergestelde want je geeft daarmee zelf het voorbeeld van respectloos communiceren. Als het ons zelf niet lukt om respectvol te blijven hoe kunnen we dat dan van onze kinderen verwachten?

Het is verleidelijk om "terug te vechten" en straf te geven wanneer je kinderen je kwetsen. Toch is het het juiste moment om te handelen zonder te praten, af te koelen en op een later moment te zoeken naar wederzijds begrip. Kinderen zijn meestal wel degelijk bereid te luisteren nadat er eerst echt naar hen is geluisterd.

Vergeet niet dat we gewoon mens zijn en fouten maken en dat dat kansen biedt om van te leren – voor zowel volwassenen als kinderen.

Vertaald en bewerkt uit : Nelsen, J. , Lott, L. & Glenn, S. (2007) Positive Discipline A-Z; 1001 Solutions to Everyday Parenting Problems. New York: Three Rivers Press. (p. 49-52)